

tivității și promovării produselor pomicole pe piață, efectuarea măsurilor privind valorificarea mai din plin a potențialului productiv, ceea ce va contribui îmbunătățirii indicilor economiei privind producția de fructe, transformării pomiculturii într-o ramură înalt profitabilă.

BIBLIOGRAFIE

1. Totalurile recensământului plantațiilor de pomi, arbuști fructiferi și vii în Republica Moldova. a. 1994. Chișinău, 1995, Vol. 1, pag. 58-77.
2. RAPCEA, M., SPIVACENCO, A., DONICA, I., MLADINOI, V., UNGUREANU, A. Strategia și programul dezvoltării pomiculturii în Republica Moldova/ Cercetări în pomicultură. Chișinău, 2005, Vol.4, pag.23-33.

EFICIENȚA ECONOMICĂ A INVESTIȚIILOR CAPITALE LA FONDAREA PLANTAȚIILOR CU POMI DE TIPUL „KNIP BAUM”

PEȘTEANU ANANIE
Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Abstract. The investigations were made in an orchard founded in 2004 at “Codru ST” with trees at the type “knip baum”. It was studied the recover of investigations at the establishment and care of apple plantation.

It was established that the biological specific features of the variety and the type of planting material used at the foundation of the orchard allows obtaining early, high and qualitative crops. In the case, the recover of investigations in the 3rd year after plantation was 68,2-86,2 %, and in the 4th year was planned to be completed recover an to obtain a profit.

Key word: apple orchard, planting material, variety, type “knip baum”, recover of investigations, profit.

ÎNTRUDUCERE

Strategia și programul dezvoltării pomiculturii în Republica Moldova prevede ca până în anul 2020, suprafața livezilor să fie de circa 100 mii ha, iar recolta globală de fructe - 980 mii tone. Pentru soluționarea acestei hotărâri este necesar ca plantațiile cu o productivitate mai înaltă de menținut, iar pe terenuri noi de înființat altele noi, de perspectivă (5).

Înființarea plantațiilor pomicole de efectuat cu soiuri de performanță, de utilizat tehnologii moderne ce permit intrarea pe rod economic în anul 2-3 după plantare, productivitate 30-35 t/ha mere de calitate superioară și rambursarea totală a investițiilor pentru fondarea și îngrijirea plantației în perioada dată (4).

În ultimii ani în Olanda, Polonia, Germania, Italia, etc. pomicultorii tot mai frecvent înființează plantații cu material săditor în vârstă de 2 ani de tipul „knip baum” ce corespunde cerințelor menționate și permite de obținut în anul doi după plantare o producție de 4-5 kg/pom, iar în anul patru 15-18 kg/pom (2).

MATERIAL ȘI METODĂ

Investigațiile s-au efectuat într-o livadă demonstrativă fondată în anul 2004 la „Codru-ST” SRL cu sprijinul Guvernului Olandei. La plantare s-au folosit pomi

cronați în vârstă de doi ani de tipul „knip baum” importați din Olanda de soiurile Idared (martor), Golden Reinders, Ionagold de Costa și Câmpion altoite pe portaltol M9. pomii sunt formați după sistemul de coroană fus subțire ameliorat și plantați pe distanța de plantare 3,25x1,25m.

Recuperarea investițiilor capitale s-a determinat prin stabilirea cheltuielilor reale la înființarea plantației pomicole și îngrijirea ei în primii trei ani după plantare. Costul materialului săditor, a elementelor de susținere, a sistemului de irigare și prețul de realizare a fructelor au corespuns în anul respectiv cu prețurile reale de pe piața Republicii Moldova.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Pentru realizarea concepției de dezvoltare a pomiculturii în următorii ani este preconizat de a mări suprafața destinată plantării. Cultura intensivă a speciilor pomicole necesită investiții capitale semnificative la fondarea și întreținerea plantațiilor până la intrarea pe rod economic(1).

Investițiile efectuate ne demonstrează că volumul investițiilor pentru fondarea plantației este determinat de cheltuielile efective la pregătirea terenului, costul materialului săditor, elementelor de susținere a pomilor, sistemul de irigare și nici de cum de particularitățile biologice ale soiului.

Pentru fondarea unui hectar de livadă cheltuielile la soiurile în studiu au constituit 157,4 mii lei, inclusiv pentru pregătirea terenului și plantarea pomilor 13,9 mii lei, costul materialului săditor 111,7 mii lei, elemente de susținere a pomilor 28,7 mii lei, sistemul de irigare 13,4 mii lei.

Cheltuielile legate de îngrijirea livezilor pe parcursul primelor trei ani după plantare depind de particularitățile biologice ale soiului.

Dacă în primii doi ani după plantarea investițiile pentru îngrijirea plantației au depins numai de productivitatea soiului, adică de cheltuielile legate de recoltarea și transportarea fructelor. Deoarece pomii în anul doi după plantare n-au fost expuși tăierii, cheltuieli pentru această operațiune tehnologică nu s-au planificat.

Cele mai mari cheltuieli la îngrijirea plantației în perioada dată s-au înregistrat la soiul Ionagold de Costa - 19,8 mii lei datorită unei producții înalte de fructe obținute (18,84 t/ha). La celelalte soiuri productivitatea a variat între 12,94 – 14,66 t/ha, cheltuielile constituind corespunzător 18,2 - 18,5 mii lei/ha.

În anul 3 concomitent cu productivitatea, asupra cheltuielilor efectuate mai influențează și investițiile efectuate pentru tăierea pomilor. În perioada dată cel mai productiv a fost soiul Golden Reinders (26,60 t/ha), cheltuielile constituind 23,3 mii lei/ha. În continuare în descreștere după cheltuielile investite la îngrijirea plantației s-a plasat soiul Ionagold de Costa 20,6 mii lei/ha, soiul Idared 19,6 mii lei/ha și soiul Câmpion 17,6 mii lei/ha.

Cele mai mari investiții pentru îngrijirea plantației în perioada anilor 2004-2006 s-au înregistrat la soiul Golden Reinders 41,5 mii lei/ha și la soiul Ionagold de Costa 40,4 mii lei/ha. Cele mai mici valori s-au investit pentru soiul Câmpion 36,1 mii lei/ha. Soiul Idared cu 38,0 mii lei/ha ocupă o poziție de mijloc.

Investițiile totale sunt în strânsă legătură cu cheltuielile efectuate la îngrijirea plantațiilor în funcție de soi, deoarece cele de la fondarea ei sunt identice.

La soiul Golden Reinders indicatorul menționat a constituit 198,9 mii lei/ha. La soiurile Ionagold de Costa, Idared și Țampion valorile obținute au constituit corespunzător 197,8; 195,4 și 193,5 mii lei/ha (tab. 1).

Valoarea producției globale depinde direct de cantitatea, calitatea recoltei obținute și prețul de realizare. Cele mai înalte valori pe parcursul investigațiilor s-au înregistrat la soiul Golden Reinders- 171,82 mii lei/ha. În continuare în descreștere se plasează soiul Ionagold de Costa – 159,47 mii lei/ha, soiul Idared – 140,52 mii lei/ha și soiul Țampion – 132,08 mii lei/ha.

Recuperarea investițiilor este indicatorul principal al întregii activități a pomicultorilor. Pentru accelerarea recuperării cheltuielilor extrem de mari impune necesitatea de a reduce perioada de intrare a plantațiilor pe rod și de a obține producții înalte și calitative din primii ani după plantare.

Acestor cerințe corespund plantațiile înființate cu pomi de tipul „knip daum” în care din anul doi după plantare se obțin producții mai înalte de 10 t/ha (3).

Tabelul 1

Recuperarea investițiilor capitale la înființarea și îngrijirea plantațiilor de măr cu pomi de tipul „knip baum” în funcție de particularitățile biologice ale soiului, a. 2004-2006

Soiul	Investiții la înființarea livezii, mii lei/ha	Investiții la îngrijirea livezii, mii lei/ha	Investiții totale, mii lei/ha	Valoarea producției, mii lei/ha	Recuperarea investițiilor, %
Idared	157,4	38,0	195,4	140,5	71,9
Golden Reinders	157,4	41,5	198,9	171,8	86,3
Ionagold de Costa	157,4	40,4	197,8	159,5	80,6
Țampion	157,4	36,1	193,5	132,1	68,2

În anul trei de exploatare a plantației investițiile totale n-au fost recuperate complet, doar la 68,2 – 86,3 % în funcție de particularitățile biologice ale soiului.

Cel mai scăzut nivel al recuperării investițiilor capitale direcționate pentru fondarea plantației s-au înregistrat la soiurile Țampion- 68,2 % și Idared- 71,9 %. La soiurile Ionagored de Costa și Golden Reinders indicatorul menționat a constituit corespunzător 80,6% și 86,3 %.

S-a constatat că tendința majorării recoltei v-a permite de a recupera investițiile pentru fondarea plantației cu pomi de tip „knip baum” în anul patru după plantare și a obține un oarecare profit.

CONCLIZII

1. Fondarea plantațiilor moderne de măr de tipul „knip baum” necesită investiții capitale semnificative - 157,4 mii lei/ha.
2. Pentru accelerarea recuperării investițiilor se propune de a reduce perioada de intrare a plantațiilor pe rod și a obține producții înalte (10 t/ha) și

calitative din anul doi după plantare. acestor cerințe corespund plantațiile fondate cu pomi de tipul „knip baum”.

3. În anul trei după fondarea plantației recuperarea investițiilor totale a constituie 68,2-86,3 % în funcție de particularitățile biologice ale soiului.

4. S-a stabilit ca sporirea recoltei în anul patru de exploatare a plantației v-a permite recuperarea completă a investițiilor totale și obținerea unui oarecare profit.

BIBLIOGRAFIE

1. BARBAROȘ, M., BARBAROȘ, N. Eficiența economică a investițiilor capitale în cultura speciilor bacifere //70 ani ai UASM/ Simpozion Științific Internațional. Chișinău, 2003, p.89-91.

2. GENA, N.,BRANIȘTE, N., STĂNICĂ, F. Pomicultura generală. București, 2006, p.470-483.

3.PEȘTEANU, A. Formarea și garnisirea coroanei cu formațiuni de rod în plantațiile de măr fondată cu pomi de tipul “knip baum”. Lucrări științifice. USAMV Iași, 2006, vol. 49, p.495-499.

4. PEȘTEANU, A. Eficiența economică de producere a merilor în funcție de structura plantației //Lucrări Științifice UASM/ Chișinău, 2004, vol. 12, p.54-58.

5. RAPCEA, M., MLADINOI, V., BABUC, V., DADU, C., DONICA, I., BUCARCIUC, V., ȚURCANU, I. Concepția dezvoltării pomiculturii în Republica Moldova pe anii 2000-2020 / Cercetări în Pomicultură. Chișinău, Vol. 1, 2002, p. 4-17.

ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII PRODUSELOR AGRO-ALIMENTARE ÎN PERIOADA DE PREADERARE ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA UNIUNEA EUROPEANĂ

CIUNTU VIORICA

Institutul de Management, Dezvoltare Rurală și Perfecționare

Abstract. Quality management is a method for ensuring all the activities necessary to design, develop and implement a product or service are effective and efficient with respect to the system and its performance. In an organization is very important to keep improving the quality. Its is defined by four keys: plan, do check and action.

Key words: quality management, managers, economy, standards, market economy, organization, production.

În condițiile trecerii de la economia centralizată la o economie de piață, când se intensifică tot mai mult concurența în domeniul agro-alimentar, calitatea s-a dovedit a fi un factor destul de important pentru întreprinderile din Republica Moldova. În asemenea condiții consumatorii beneficiază de posibilitatea de a alege produsul dorit la prețul dorit.

În prezent când se vorbește tot mai mult despre procesul de integrarea economică în Uniunea Europeană calitatea în domeniul agro-alimentar își are locul său bine definit, și astfel se impune producătorilor actuali implimentarea rigorilor